

UKF

Verksamhetsberättelse för 2011

Styrelsen för

Föreningen för Upplands-Bro Kulturhistoriska Forskningsinstitut

får härmed avlämna verksamhetsberättelse för år **2011** (vid årsmöte 2012-04-19)

1. Styrelsemedlemmar

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning

Ordförande	Curt H Dahlgren	resterande mandattid	0 år
v. Ordf	Ulla Zetterberg	resterande mandattid	1 år
Kassör/sekr.	Börje Sandén	resterande mandattid	0 år
	Conny Ljung	resterande mandattid	0 år
	Sophie Hedin	resterande mandattid	3 år
	Bo Palmehorn	resterande mandattid	3 år
	Jonny Ljung	resterande mandattid	1 år
	Hans Borgström	resterande mandattid	3 år
Suppleanter			
	Håkan Norelius	resterande mandattid	0 år
	Johan Hedin	resterande mandattid	0 år
Revisorer	Lennart Danielsson	resterande mandattid	0 år
	Lennart Stigle	resterande mandattid	0 år
Revisorsuppleant	Yvonne Frödin	resterande mandattid	0 år

Styrelsen har haft 2 protokollförda sammanträden samt ett antal digitala rapporter till styrelsemedlemmarna om verksamhetens utveckling.

2. Medlemmar

Föreningen har haft 235 betalande medlemmar. Medlemsavgift 150:- (sedan 2009), varav 20:- går till hembygdsrörelsens läns- och riksförbund.

3. Föreningsverksamhet

Årsmöte hölls 2010-04-14 (april) på Hembygdsgården Klint. Efter årsmötet berättade Sophie Hedin om Upplands-Bros teaterhistoria. Ett intressant bildmaterial visades

UKF är genom *Stockholms läns hembygdsförbund* anslutet till Sveriges hembygdsförbund. Tre nummer av *Medlemsinformation /Nyhetsbrev* har utgivits, innehållande sammanlagt 38 A4-sidor. De har distribuerats till medlemmar och andra. Upplaga ca 350 ex varje gång. Samtliga nyhetsbrev för tiden 1987-2011 är publicerade på hemsidan i sökbar form, 90 nummer omfattande ca 613 sidor. De finns också i pärmar på biblioteken i Bro och Kungsängen. Extra *digitala nyhetsbrev* skickas till ca 175 medlemmar som uppgivit internetadress. I vår pärm på biblioteken finns en *uppdaterad 20-sidig folder* i A5-format innehållande UKF:s såväl inre som yttre verksamhet åren 1987-2011. Uppgifterna finns också på hemsidan. I en kortfattad *4-vikt folder* sammanfattas UKF:s verksamhet. Dessa folder delas ut till medlemmar och andra vid möten av olika slag. Många används som information om UKF vid utställningar, seminarier, korrespondens och möten med organisationer och personer utanför UKF. Årets *programverksamhet* har genomförts enligt sammanställningen längre fram.

UKF sysslar inte bara med forskning och publicering som man lätt kan tro av namnet. Föreningen är i själva verket en allmän kulturförening som förutom forskningsverksamhet även arbetar med musik och konst. Verksamheten är beroende av aktiva medlemmars intressen för olika typer av kulturfrågor och har genom åren haft tyngdpunkten på olika håll inom kultursektorn. Stor enighet rådde kring såväl arkivfrågan som kommunens ansvar för kulturarvet. Resultatet blev bildandet av en självständig Kultur- och Fritidsnämnd från 1 januari 2011.

4. Ekonomi - inkomster och utgifter i sammanfattning

Se sammanfattningen av den ekonomiska redogörelsen med Resultat och Balansrapport. Bilagd är också den fullständiga datorutskriften.

Medlemsavgifter 35 500:-;

Inkomster av uppdragsverksamhet, externa guidningar och föredrag 25 600:-;

Kommunalt verksamhets- och projektbidrag 23 500:- (Det förra har återinförts, hade upphört 1996)
Försäljning av våra egna skrifter har inbringat 2838:-;
Telefoner. internet, brev- och bokporton, bankkostnad 17 137:-;
Litteratur och tidskrifter 3963:-;
Utställningar / kurser / medlemskap i föreningar 13 962 :-;
Kassa och konton vid årets utgång 110 026:-;
Deklaration: UKF lämnar årlig deklARATION med Resultat- och Balansräkning..

5. Några utvalda projekt och aktiviteter under året

Brogårdsarkivet

Det är Bro-Lossa hembygdsförening som äger Brogårdsarkivet. Eftersom det är UKF som har arbetat med det sedan 1990 är det vi som främst känner till innehållet och anlitas därför när frågor om det kommer upp. Det är nu på plats i ett skyddsrum i Råby.

Frågan om Kvistabergs framtid

UKF har under många år framhållit betydelsen av att Kvistaberg kan bli en förenings-, konsert- och utställningslokal centralt belägen i den aviserade bostadsutbyggnaden vid Tegelhagen. Mycket positiv utveckling har ägt rum under året. Kommunen har anslagit 1 milj för upprustning av såväl park som herrgård (*enligt 1908 års ritning*). Den avser nu att bedriva en brett upplagd kulturverksamhet i samarbete med föreningslivet.

Lokalhistorisk dokumentation

UKF har under året, bland mycket annat, bearbetat den digitala Byggnadsinventeringen från 1971-73. Kommunen har nu på allvar börjat förbereda omhändertagandet av ett mycket stort obearbetat bildmaterial. Vi har gett namn åt största delen av bildmaterialet från 1971-73 och lagt upp en plan med våra tre hembygdsföreningar för möten kring bilderna för att utröna mer om dem.

Forskningsprojektet kring tolkningen av gamla kartor

Projektet har väckt så stort intresse hos Kartografiska Sällskapet att vi erbjöds att visa våra upptäckter vid Sällskapets årliga 3-dagars mässa i Elmiamässan i Jönköping. Vi har påbörjat ett samarbete med Arbetsgruppen Långhundraleden kring forntida färder från Sverige till Ryssland. En kartutställning och ett kapitel i en bok om vikingarnas färder på ryska floder är på gång. Studierna kring vikingabåten Aifurs färd från Sigtuna till Svarta havet har lett till något som synes vara en banbrytande forskning kring tolkningen av de äldsta kartorna över ryska flodsystemet. (*UKF samlade stort folkuppstånd vid första vilopausen på Stäketholmen 1994*)

Forskningsprojektet kring tolkningen av isländska sagan om Olav Haraldsons besök i Kungsängsområdet åren 1007-08 har lett till fördjupat studium av en latinsk text om Sverige.

En 100-årig uppfattning om att sagornas väderstreck måste ändras ledde också till en granskning av Adam av Bremens text om Norden eftersom dennes väderstreck används som bevis för att de isländska väderstrecken måste ändras. Därvid uppdagades att den officiella svenska översättningen från 1984 byggde på en olycklig ensidig tolkning av Adams latinska text. Den svenska versionen blev därför delvis en annan historia än den latinska. Detta gäller enbart de geografiska upplysningarna om Norden. Äldre svenska översättningar, liksom en dansk nyöversättningen, kommer mycket närmare den historia som Adam ville berätta. Den ansvarige forskaren för tolkningen är hittills den enda av den äldre svenska historikergenerationen som tycks ha insett/erkänt misstaget. Rätt tolkning gjordes 1931 av en sedan länge avliden svensk professor. De två forskningsprojekten är beskrivna i Nyhetsbrevet. Texterna revideras allteftersom forskningen går vidare. Det är alltid den senaste versionen som ligger på hemsidan.

Förenings arkivet

UKF har nu en plats i kommunens föreningsarkiv i ett skyddsrum i Råby. Eftersom forskning fortfarande pågår är det bara en mindre del som vi hittills kunnat lägga upp där.

6. Samarbete med andra organisationer

UKF samarbetar formellt med Kultur nämnden genom *samrådsgruppen/kulturrådet* som funnits många år. UKF har dels direktkontakt i många frågor med Kulturförvaltningen, dels genom formella möten, som förvaltningen kallar till. De senare sker tillsammans med de tre hembygdsföreningarna i kommunen samt Kulturböjen. UKF är medlem i *arkeologisektionen* inom Stockholms läns hembygdsförbund. I arkeologirenderna har vi nära kontakt med *läns museet* och *riksantikvarieämbetet*.

Utbyte av skrifter görs med *Sigtuna museum*, vi har kontinuerliga kontakter med *Stads- och kommunhistoriska institutet* vid Stockholms universitet och *Vägverkets museum i Borlänge*. I forskningsarbetet får vi mycket god hjälp även av universitetet i Trondheim, där en svensk forskare leder forskningen kring bl.a. färdvägar. I våra söndagssalonger har Sophie ett stort kontaktnät med musiker och konstnärer. Lokalt har vi återkommande kontakter med föreningen *Konstformer* och teaterföreningen och *Upplands-Bro poetiska*.

7. UKF:s webbplats

Våra internetsidor har utökats väsentligt sedan starten 1996. Här finns mycket information om Upplands-Bros historia, men naturligtvis har vi också aktuella upplysningar om våra aktiviteter. Genom att viktigare forskningsresultat läggs ut på internet blir de bevarade för framtiden. Arbetssättet ger möjlighet till kontakter med andra forskare och bidrar på så vis till att utveckla forskningsprocessen. Uppskattningsvis finns nu fler än 10 000 A4-sidor på hemsidan.

8. UKF:s publika aktiviteter, ibland i samarbete med andra. Se äv. på hemsidans programtablå.

Föredrag i UKF:s regi eller i samarbete med andra organisationer:

Kungsängens äldsta historia finns i två isländska sagor. Brasafton Stockholms-Näs hembygd. BS.
Att läsa kartor med dåtida ögon. Kartografiska Sällskapet. Jönköping. Börje Sandéns föredrag
Historia längs gamla E18 – Bro-delen. Bro bibliotek. *Kungsängen-delen* i Kungsängens bibliotek. BS
Fest i byn: Teaterhistoria med Sophie Hedin. *Historiska bildvävar* med Gudrun Sandén
Medeltidsdagen vid Kungsängens kyrka. *Historia kring Kungsängen*. Uppföljning av förra årets. BS
Kultur- och julmarknad. Dubblerade föredrag i biblioteket. *Kåseri kring bildvävar*. BS. *Skvaller från 1700-talet*. GS, *Teaterminnen från U-Bro*. Sophie Hedin
Kungskalaset. UKF-material – lokalhistoria. *Kommunhuset*
Exkursioner: *Stäcksön*. Vagar-broar-färjor-lokalhistoria-Rikshistoria- BS. *Bro-Lossa*
Hembygdsförening. Rösaring. Stora Ekeby. *Svea Livgarde*. Rösaring med Conny/Johnny Ljung
Söndagssalonger – kultur i hemmiljö. Söndagssalong hos Sophie Hedin. *Tre musiker från tre länder*
Musik – konserter: Bro d'River Boys *Musikcaféet i Dagcentralen*, Kungsängen. Bro d'River Boys vid *Säbyholmsskolans 100-års jubileum*

9. Uppdragsverksamhet

En viktig inkomstkälla för UKF och värdefull marknadsföring av verksamheten utgörs av guidningar och föredrag.

SPF på Klint. Lokalhistoria, bl.a. Habor och Signhild
Bydegården i Tillinge. Bro d'River Boys
ABF – Fornsigstuna, Arkeologi och historia spännande blandning
Amatörrarkeologer från Kungsör-Arboga. Vandring Rösaring
Vänsterpartiet – vandring Rösaring
Damernas företagsbyrå. Gudruns historiska vävar Glasbruket
Rotary Upplands-Bro. Kungsängenhistoria
Aspnäs kyrkan. Ärkebiskopsborgen Almarestäket
Socialpsykiatri. Guidning vid *Kvistaberg*
Tranebergsstugan. Bro d'River Boys. Bröllop.
Julmusik på Klint. Hembygdsföreningen. BS
Vandringar med Kontakten. 3 gånger i Kungsängen. Kommunal aktivitet för äldre
Baggensstäket. Svea Orden
Inventering av fornminnen Guidat Frögeli, inventerare anlita av kommunen

10. Tidskrifter och årsböcker, föreningar som UKF är medlem i

För att UKF skall kunna verka framgångsrikt måste kontakter upprätthållas med föreningar och institutioner, som utger tidskrifter och böcker inom det vida fält som UKF vill bevaka:

Tidskrifter: *Populär Arkeologi*, *Populär Historia*, *Historisk Tidskrift*, *Folkets historia*, *Bebyggelsehistorisk tidskrift*, *Skogshistoriska Sällskapet*, *Tidevarv (Raä)*, *Rig (etnologi)*, *Biblis (KB:s vänförening)*, *Caerdroia (labyrint-tidskrift)*, *Bygd och Natur (SHF)*, *Ymer (SSAG, geografi)*, *Ledungen (Hembygdsförbundet)*, *Stockholms läns hembygdsförbund*, *Upplands Fornminnesförening*, *Pro Memoria (Riksarkivet)*, *Sigtuna museum*, *Stockholms läns museum*, *Ortnamns-Sällskapet i Uppsala*, *Karolinska förbundet*.

Historiska klubbar och antikvariat: *Clio*, *SMB (militärhistoria)*, *Redins antikvariat*, *Bokbörsen*, *adlibris.com*

Övriga föreningar: Kulturbojen, Upplands-Bro Musik- och teatersällskap. Svenska Fornminnesföreningen. Kommunens övriga hembygdsföreningar med gemensam internetadress förutom vår egen.

11. Korrespondens – konsultationer – intervjuer – urval.

UKF för en omfattande korrespondens med institutioner, enskilda forskare och allmänheten främst via e-post ofta initierad av sådant som vi publicerar på vår hemsida. Här et urval:

- _ Ulf Björkdahl – resta stenar – ett UKF-projekt
- _ Nils-Erik Landell om Haga
- _ Jan-Olof Montelius om Olav Haraldsson i Kungsängenområdet
- _ Per Unckel är informationsansvarig för Märkesåret. Skickade därför den besvärande frågan om krisen kring undertecknandet av 1809 års regeringsform. Fick inget svar – han avled senare.
- _ SMB:s borgprojekt. många bokband om svenska borgar. Jag skickade våra undersökningar till Waernberg, som inte kände till borgen. Var mycket intressant. Lovade vidarebefordra mina upplysningar till redaktören.
- _ ”konsult” vid flera tillfällen åt Frögéli både med guidning, telefon, och mail
- _ Omfattande korrespondens flera gånger med forskare och särskilt intresserade inom Adam-projektet. Magnus Alkarp, Björn Ambrosiani, Christer Westerdahl, Jonas Ros, Göran Bäärnhjälms, Ulf Jansson, Kaj Janson, Tore Nyberg, Göran Dahlbäck, Olle Ferm, Finn Hultgren, Kjell Nilsson, Göran Furuland, Lars Nilsson. Rune Edberg
- _ Kondoleansbrev till Ilse Sandberg, Finns död

12. Övrigt

Utförligare beskrivning av UKF:s verksamhet upplagd på olika teman finns på hemsidans öppningssida under länken **Historik / Samarbetspartner**

Ordf.
Curt Dahlgren

v. ordf
Ulla Zetterberg

Sekreterare
Börje Sandén